Lietas Nr. A43013111
Lietas arhīva Nr. A43-0060-13

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā

2013. gada 30. augustā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja A.Steinberga,
tiesneši K.Berķis un M.Birzgalis,

piedaloties pieteicējas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „*/Nosaukums/*" pārstāvim *A.A.* un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas pārstāvim zvērinātam advokātam Jānim Junkeram, atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „*/Nosaukums/*" pieteikumu par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas gada 10.augusta lēmuma Nr.218 atcelšanu daļā, kurā tas attiecas uz sabiedrību ar ierobežotu atbildību „*/Nosaukums/*".

Aprakstošā daļa

[1] Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk - SPRK) 2011.gada 10.augustā pieņēma lēmumu Nr.218 „Par būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālajā publiskajā telefonu tīklā tirgū" (turpmāk - Lēmums).
Ar Lēmumu attiecībā uz SIA „*/Nosaukums/*" (turpmāk - pieteicēja) nolemts:
1) noteikt pieteicēju no 2012.gada 1.marta par elektronisko sakaru komersantu ar būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālā publiskajā telefonu tīklā tirgū;
2) noteikt pieteicējai no 2012.gada 1.marta saistību publiskot spēkā esošos tarifus, kā arī saistību publiskot tarifus vismaz 10 dienas pirms to stāšanās spēkā un iesniegt šos tarifus SPRK šādiem starpsavienojuma pakalpojumiem:
a) savienojuma ierīkošana to pabeigšanai savā publiskajā fiksētajā telefonu tīklā;
b) par savienojuma minūtes pabeigšanu;
2011. noteikt pieteicējai savā Tīklā tarifu bez pievienotās vērtības nodokļa augšējo robežu no gada 1.marta - Ls 0,0054 par izsaukumu un Ls 0,005 par izsaukuma minūti (turpmāk - Tarifi), kā arī apturēt tādu tarifu piemērošanu, kas pārsniedz norādīto augšējo robežu.
Lēmums pamatots šādi.
[1.1] SPRK „Ziņojums par tirgus analīzi 2007.gada 17.decembra Eiropas Komisijas Ieteikumā 2007/879/EK par konkrētajiem preču un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešama *ex ante* (apsteidzoša) regulēšana saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu Nr.2002/21/EK (turpmāk - Pamatdirektīva) minētais tirgus Nr.3 - savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālā publiskajā telefonu tīklā" (turpmāk - Ziņojums) ir Lēmuma sastāvdaļa.
[1.2] SPRK ņēma vērā Eiropas Komisijas 2009.gada 7.maija ieteikumu 2009/396/EK par savienojuma pabeigšanas tarifu reglamentāciju fiksētajos un mobilajos tīklos Eiropas Savienībā (turpmāk - Ieteikums).
Ieteikuma 1.punktā paredzēts, ka katras Eiropas Savienības valsts elektroniskos sakarus regulējošajai

institūcijai ir jānodrošina, ka līdz 2012.gada 31.decembrim ir ieviesti simetriski savienojuma pabeigšanas tarifi visiem savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā pakalpojumu nodrošinātājiem.
[1.3] Katrs individuālais publiskais fiksētais telefonu tīkls veido atsevišķu savienojuma pabeigšanas pakalpojumu tirgu (turpmāk - Tirgus), jo nav iespējama situācija, ka elektronisko sakaru komersanti ar sev pieejamiem resursiem un elektronisko sakaru tīkliem varētu aizvietot savienojumu pabeigšanas pakalpojumus cita elektronisko sakaru komersanta elektronisko sakaru tīklā.
Pēc konkrētā tirgus definīcijas var secināt, ka tas ir monopoltirgus, tāpēc tirgus daļa ir 100% katrā individuālajā tirgū. Saskaņā ar to var noteikt, ka visiem elektronisko sakaru komersantiem, kas piedāvā savienojumu pabeigšanas pakalpojumus, ir būtiska ietekme tirgū sava publiskā fiksētā telefona tīkla ģeogrāfiskās teritorijas ietvaros, tātad arī pieteicējai ir būtiska ietekme tirgū.
[1.4] Starpsavienojuma pakalpojumu tarifs ir būtisks izmaksu komponents ikvienam elektronisko sakaru komersantam - gan fiksētas izmaksas (elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas izmaksas), gan mainīgās izmaksas (starpsavienojuma pakalpojumu tarifi). Piemērojot citiem elektronisko sakaru komersantiem augstus tarifus, komersants ar būtisku ietekmi tirgū situācijā, kad starpsavienojuma pakalpojumu tarifi nav regulēti, varētu radīt baijeras ienākšanai starpsavienojuma pakalpojumu tirgos. Pastāvot šādai situācijai, papildus elektronisko sakaru komersants ar būtisku ietekmi tirgū varētu izmantot nepietiekamo cenu starpību (starpsavienojumu izmaksas vairumtirdzniecības pusē un, piemēram, galalietotāja balss telefonijas pakalpojuma cenas mazumtirdzniecības pusē), lai ierobežotu konkurenci un kavētu elektronisko sakaru komersantu ienākšanu vai attīstību tirgū.
[1.5] SPRK, novērtējot pieteicējas ieņēmumu īpatsvaru un ņemot vērā pieteicējas investīcijas, secina, ka ir lietderīgi un samērīgi pieteicējai piemērot tarifu regulēšanas saistības, nepiemērojot izmaksu aprēķināšanas saistības un Elektronisko sakaru likuma (turpmāk - ESL) 42.panta trešo daļu.
[1.6] Tirgos, kuri tirgus operatoru starpā ir sadalīti nesimetriski, var rasties situācija, kurā mazāko konkurentu maksājumi lielākajiem konkurentiem krietni pieaug. Augstiem savienojuma pabeigšanas tarifiem ir tendence veicināt augstas mazumtirdzniecības cenas par izejošajiem izsaukumiem un attiecīgi mazākam lietošanas apjomam, tā mazinot lietotāju labklājību.
Simetriski tuvinot Tarifus efektīva pakalpojumu sniedzēja izmaksām, tiks panākts būtisks elektronisko sakaru pakalpojumu galalietotājiem noteikto tarifu, īpaši izsaukumiem uz citiem elektronisko sakaru tīkliem, samazinājums un elektronisko sakaru tirgus attīstība.
[1.7] 6 mēneši un 20 dienas no Lēmuma pieņemšanas brīža ir pietiekams laiks, lai pieteicēja izpildītu Lēmuma prasības no 2012.gada 1.marta.
[1.8] Konkrētajā gadījumā labums, ko sabiedrība iegūst ar ierobežojumiem, kas uzlikti pieteicējai, ir lielāks nekā pieteicējas tiesību vai tiesisko interešu ierobežojums.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja vērsās Administratīvajā apgabaltiesā ar pieteikumu par Lēmuma atcelšanu daļā, kurā tas attiecas uz pieteicēju, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem.
[2.1] Nosakot elektronisko sakaru komersantus ar būtisku ietekmi tirgū, SPRK balstījusies uz 2010.gada decembra Ziņojumu par tirgus analīzi, kurā konstatēts, ka katrs individuālais publiskais fiksētais telefonu tīkls veido atsevišķu savienojuma pabeigšanas pakalpojumu tirgu. Pieteicēja, atsaucoties uz ESL 1.panta pirmās daļas 7.punktu un Konkurences likuma 1.panta pirmās daļas 1.punktā sniegto dominējošā stāvokļa definīciju, norāda, ka, ņemot vērā pieteicējas mazo ietekmi fiksētās telefonijas tirgū, tā nevar ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci, līdz ar to nav pamata pieteicēju atzīt par elektronisko sakaru komersantu.
[2.1] Lēmuma un iepriekšējo SPRK tiesību aktu pieņemšanas procesā nav ievēroti ar SPRK 2008.gada 17.septembra lēmumu Nr.297 apstiprinātie Noteikumi par konsultāciju kārtību ar tirgus dalībniekiem (turpmāk - Konsultāciju noteikumi), tādējādi ietekmējot pieteicējas iespējas ietekmēt Lēmuma pieņemšanu.

[3] SPRK paskaidrojumos norāda, ka pieteikums ir noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.
[3.1] Pieteicēja kļūdaini novērtējusi SPRK veikto tirgus analīzi.
Elektronisko sakaru komersanta jēdzienu noteic ESL 1.panta 8.punkts, un pieteicēja atzīst, ka ir elektronisko sakaru komersants, jo darbojas fiksētās balss telefonijas tirgū, kā arī pieteicēja ir

reģistrēta elektronisko sakaru komersantu sarakstā.
Nav pamatots pieteicējas viedoklis, ka SPRK to nepamatoti atzinusi par elektronisko sakaru komersantu ar būtisku ietekmi tirgū, jo atbilstoši SPRK definētajam tirgum pieteicējai ir 100% tirgus daļa attiecīgajā tirgū, jo tikai pieteicēja pati var kontrolēt savienojuma pabeigšanu pašas pieteicējas tīklā.
[3.2] Pieteicējas argumenti par pārkāpumiem Lēmuma pieņemšanas procesā ir nekonkrēti.

[4] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 26.oktobra lēmumu tika noraidīts SIA „*/Nosaukums/*" lūgums par Komisijas 2011.gada 10.augusta lēmuma Nr.218 darbības apturēšanu.

[5] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis pieteikumu uzturēja. Atbildētājas pārstāvis pieteikumu neatzina un lūdza to noraidīt.

Motīvu daļa

[6] Noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteikums nav pamatots.

[7] Pieteicēja norāda, ka Lēmuma un iepriekšējo SPRK tiesību aktu pieņemšanas procesā nav ievēroti Konsultāciju noteikumi, tādējādi ietekmējot pieteicējas iespējas ietekmēt Lēmuma pieņemšanu. Pieteicēja nav norādījusi, kā konkrēti ir izpaudušies minētie pārkāpumi.
Pārbaudot to, vai ar tirgus dalībniekiem ir notikušas konsultācijas normatīvajos aktos noteiktā kārtībā, apgabaltiesa konstatē turpmāk norādīto.
[7.1] SPRK atbilstoši ESL 29., 30. un 31.pantam ir kompetence noteikt komersantus ar būtisku ietekmi tirgū, definēt elektronisko sakaru pakalpojumu tirgu un veikt tā analīzi.
Pamatdirektīvas 6.pants paredz SPRK pienākumu ieinteresētajām personām sniegt iespēju izteikt savu viedokli par pasākumu projektu pieņemamā termiņā. Saskaņā ar šo normu SPRK jādara zināmas valstī piemērojamās apspriešanas procedūras.
ESL 30.panta otrā daļa nosaka, ka, nosakot konkrētos elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus, SPRK konsultējas ar elektronisko sakaru komersantiem SPRK noteiktajā konsultāciju kārtībā un, ja nepieciešams, ar Konkurences padomi.
Atkarībā no definētā tirgus un tirgus analīzes rezultātiem SPRK var noteikt komersantus ar būtisku ietekmi konkrētā tirgū. SPRK savu lēmumu pārskata ikreiz, kad tiek veikta tirgus definēšana un tirgus analīze (ESL 29.panta pirmā daļa, 31.panta ceturtā daļa). Tāpat arī tirgus analīzes rezultāti kalpo efektīvas vai neefektīvas konkurences identificēšanai konkrētā tirgū, kā rezultātā SPRK lemj par analīzes rezultātā konstatētajām problēmām adekvātu un samērīgu speciālu prasību piemērošanu, saglabāšanu vai atcelšanu elektronisko sakaru komersantiem SPRK noteiktajā kārtībā (ESL 31 .panta otrā daļa).
Ar speciālo prasību piemērošanu citastarp jāsaprot arī saistību noteikšana komersantiem ar būtisku ietekmi tirgū arī piekļuves vai starpsavienojumu jomā, ko regulē ESL 38.pants, kura otrā daļa paredz, ka, pirms tiek pieņemts lēmums par saistību uzlikšanu, SPRK konsultējas ar tirgus dalībniekiem.
Tātad, gan periodiski analizējot tirgu, gan pieņemot lēmumus, ar kuriem tirgus dalībniekiem ar būtisku ietekmi tiek uzliktas saistības, SPRK ir jāveic konsultācijas tā noteiktajā kārtībā. Konsultāciju kārtība noteikta Konsultāciju noteikumos, kuru 2.1.apakšpunkts nosaka, ka konsultāciju dokuments ir SPRK izstrādāts dokuments, par kuru notiek konsultācija ar ieinteresētajiem tirgus dalībniekiem.
Atbilstoši Konsultāciju noteikumu 3.punktam SPRK izstrādā konsultāciju dokumentu un ievieto savā tīmekļa vietnē, vienlaicīgi publicējot attiecīgu paziņojumu laikrakstā „Latvijas Vēstnesis". Saskaņā ar Konsultāciju noteikumu 4.punktu tirgus dalībnieks 30 dienu laikā no paziņojuma publikācijas laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" iesniedz SPRK komentārus un priekšlikumus par konsultāciju dokumentu.
Atbilstoši Konsultāciju noteikumu 8.punktam SPRK apkopo un izvērtē tirgus dalībnieka iesniegtos

priekšlikumus, nepieciešamības gadījumā precizējot konsultāciju dokumentu.
Kā to noteic Konsultāciju noteikumu 9.punkts, precizēto konsultāciju dokumentu SPRK ievieto savā tīmekļa vietnē un precizētam konsultāciju dokumentam ir informatīvs raksturs.
No minētajām normām izriet, ka SPRK ir pienākums tikai vienu reizi konsultēties ar tirgus dalībniekiem par konkrēto jautājumu, proti, ja tiek saņemti viedokļi un priekšlikumi, tad tie tiek ņemti vērā, precizējot konsultāciju dokumentu, un šāds dokuments ir ievietojams tīmekļa vietnē, par to laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" vairs nepaziņojot.
Ja pieņemtu, ka pēc precizējumu izdarīšanas par šādu dokumentu atkal būtu tiesības izteikties un sniegt priekšlikumus, tad tas neatbilstu tiesiskās stabilitātes principam un novestu pie situācijas, ka iestādei nebūtu iespējams pieņemt lēmumu, jo vēl aizvien notiek konsultāciju procedūra.
[7.2] SPRK 2009.gada 3.jūnijā ir sagatavojusi Konsultāciju dokumentu par savienojuma pabeigšanas tarifu elektronisko sakaru nozarē regulēšanu 2009.-2012.gadā (turpmāk - Konsultāciju dokuments).
Paziņojums par to, ka minētais dokuments ir ievietots SPRK tīmekļa vietnē www.sprk.gov.lv, publicēts laikraksta „Latvijas Vēstnesis" 2009.gada 12.jūnija izdevumā Nr.92 (4078) *(sk. http://www .vestnesis.lv/index.php?menu=doc&id=193217&laidiensid=7625).*
[7.3] 2010.gada decembrī SPRK sagatavojusi Ziņojuma 2010.gada decembra redakciju.
Paziņojums par to, ka Ziņojuma 2010.gada decembra redakcija ir ievietota SPRK tīmekļa vietnē www.sprk.gov.lv, publicēts laikraksta „Latvijas Vēstnesis" 2010.gada 22.decembra izdevumā Nr.202 (4394) *(sk. http://www.vestnesis.lv/index.php?menu=doc&id=223147&laidiensid=9657).*
[7.4] Kā tas izriet no minētajām normām un apgabaltiesas izdarītajiem secinājumiem (sk. šī lēmuma 7.1.punktu), SPRK nav pieļāvusi formālas kļūdas konsultāciju procesā. Proti, SPRK nebija pienākuma aicināt tirgus dalībniekus izteikties par Ziņojuma 2011.gada jūlija redakciju kā galīgo Ziņojuma redakciju, jo šādas tiesības tirgus dalībniekiem jau vienreiz tika dotas, kuras pieteicēja un citi tirgus dalībnieki, izņemot SIA *„/Nosaukums 2/" (sk. http://www.sprk.gov.lv/doc upl//Nosaukums 2/Tirgus 3.pdf),* nav izmantojuši.
[7.5] Ievērojot minēto, apgabaltiesa noraida kā nepamatotu pieteicējas argumentu, ka SPRK pārkāpa Konsultāciju noteikumus un liedza pieteicējai ietekmēt Lēmuma pieņemšanas procesu.

[8] Pieteicēja, atsaucoties uz ESL 1.panta pirmās daļas 7.punktu un Konkurences likuma 1.panta pirmās daļas 1.punktā sniegto dominējošā stāvokļa definīciju, norāda, ka, ņemot vērā pieteicējas mazo ietekmi fiksētās telefonijas tirgū, tā nevar ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci, līdz ar to nav pamata pieteicēju atzīt par elektronisko sakaru komersantu ar būtisku ietekmi tirgū.
Apgabaltiesa norāda, ka atbilstoši ESL 1.panta 7.punktam būtiska ietekme tirgū ir tāds elektronisko sakaru komersanta stāvoklis tirgū, kas līdzvērtīgs dominējošam stāvoklim. Konkurences likuma 1.panta 1.punkts nosaka, ka dominējošais stāvoklis ir tirgus dalībnieka vai vairāku tirgus dalībnieku ekonomisks (saimniecisks) stāvoklis konkrētajā tirgū, ja šis dalībnieks vai šie dalībnieki spēj ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem, piegādātājiem vai patērētājiem.
SRPK Lēmumā ir secinājusi, ka katrs individuālais publiskais telefonu tīkls veido atsevišķu Tirgu, jo nav iespējama situācija, ka elektronisko sakaru komersants ar sev pieejamiem resursiem un elektronisko sakaru tīkliem varētu aizvietot savienojuma pabeigšanas pakalpojumus cita elektronisko sakaru komersanta elektronisko sakaru tīklā. Tirgus ir monopoltirgus, tāpēc tirgus daļa katram elektronisko sakaru komersantam (arī pieteicējai) ir 100% savā Tirgū. Tādējādi visiem komersantiem (arī pieteicējai), kas piedāvā savienojuma pabeigšanas pakalpojumu, ir būtiska ietekme tirgū (Lēmuma secinājumu daļas 1.-2.punkts*, lietas 13.lapa).* Pieteicēja pieteikumā nav izteikusi iebildumus pret Tirgus definīciju.
Ievērojot to, ka pieteicējai savā Tirgū ir 100% tirgus daļa, pieteicēja ir atzīstama par elektronisko sakaru komersantu ar būtisku ietekmi Tirgū.

[9] Ievērojot minēto, apgabaltiesa uzskata, ka Lēmums ir pamatots un tiesisks, bet pieteikums noraidāms kā nepamatots.

Rezolutīva daļa

Pamatojoties uz Administratīva procesa likuma 246.-251.pantu un 329.pantu, Administratīva apgabaltiesa

nosprieda

Noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „*/Nosaukums/*” pieteikumu par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2011.gada 10.augusta lēmuma Nr.218 atcelšanu daļā, kurā tas attiecas uz sabiedrību ar ierobežotu atbildību „*/Nosaukums/*”.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja A.Steinberga

Tiesneši K.Berķis

M.Birzgalis